

แผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน

1. ความสำคัญของการกำหนดแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน

ระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยมีลักษณะ Dual economy ประกอบด้วยภาคอุตสาหกรรมที่มีพัฒนาการค่อนข้างสูง และภาคเศรษฐกิจอื่นๆ ภายนอกกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นแหล่งจ้างงานมากกว่าครึ่งหนึ่งของแรงงานทั้งประเทศ แต่ในระยะเวลาที่ผ่านมา ระบบสถาบันการเงินของไทย ยังเน้นการให้บริการทางการเงินแก่กลุ่มที่มีพัฒนาการทางเศรษฐกิจค่อนข้างมาก และยังไม่ให้ความสำคัญในการให้บริการทางการเงินแก่กลุ่มที่ยังด้อยโอกาสเท่าใดนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประชาชนในต่างจังหวัด รวมถึงธุรกิจขนาดย่อย (Micro Enterprises) ยังไม่ได้รับบริการทางการเงินอย่างทั่วถึง และธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ยังคงต้องการได้รับบริการทางการเงินที่ดีขึ้น

นอกจากนี้ วิกฤตเศรษฐกิจเมื่อปี พ.ศ. 2540 ได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของระบบสถาบันการเงินต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยโดยรวม รวมทั้งตระหนักถึงสิ่งที่ระบบสถาบันการเงินไทยสามารถปรับปรุงให้ดีขึ้นได้ เช่น การพัฒนาประสิทธิภาพของสถาบันการเงิน และการปรับความสมดุลในระบบการเงิน โดยการพัฒนาตลาดทุนควบคู่กันไปกับการพัฒนาระบบสถาบันการเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) จึงเล็งเห็นความสำคัญของการกำหนดแนวทางในการพัฒนาระบบสถาบันการเงินที่แน่ชัด และได้เริ่มจัดทำแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน (แผนพัฒนาฯ) ตั้งแต่ต้นปี 2545 ซึ่งประกอบด้วยเป้าหมาย/วิสัยทัศน์ กลยุทธ์ และแผนการดำเนินการเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบสถาบันการเงินไทยและในการกำหนดนโยบายสถาบันการเงินในระยะ 5 - 10 ปี ข้างหน้า โดยเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2545 ธปท. ได้ตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน (กผส.) โดยมีผู้แทนจากรัฐบาล หน่วยงานกำกับสถาบันการเงิน (ธปท. สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) และกรมการประกันภัย) ผู้แทนจากภาคการเงิน ผู้แทนจากลูกค้าและประชาชน รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์และแนวทางการพัฒนาระบบสถาบันการเงิน โดย กผส. กำหนดวิสัยทัศน์ของระบบสถาบันการเงินไทยไว้ 3 ประการ คือ

(1) ต้องการให้ระบบสถาบันการเงินไทยมีการให้บริการทางการเงินอย่างทั่วถึงทั้งด้านคุณภาพและปริมาณสำหรับผู้ใช้บริการที่มีศักยภาพ (Potential users) โดยไม่มีความแตกต่างระหว่างผู้ใช้บริการกลุ่มต่างๆ ระหว่างในเมืองและนอกเมือง

(2) ระบบสถาบันการเงินต้องมีประสิทธิภาพ เสถียรภาพ สามารถแข่งขันได้ และองค์ประกอบของระบบการเงินทั้งในส่วนของสถาบันการเงิน ตลาดตราสารหนี้ และตลาดตราสารทุนที่ค่อนข้างสมดุล

(3) ผู้บริโภคจะต้องได้รับความคุ้มครองและความเป็นธรรม

2. ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน

การจัดทำแผนพัฒนาฯ แบ่งเป็น 3 ระยะ ประกอบด้วย

ระยะที่ 1 ช่วงระบุปัญหาในระบบสถาบันการเงินและกำหนดวิสัยทัศน์ (มกราคม – เมษายน 2545)

- ในเดือนมกราคม 2545 ธปท. ได้จัดสัมมนาเรื่อง “Modernizing Our Financial System” โดยเชิญผู้จัดทำแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงินในประเทศต่างๆ เช่น ประเทศแคนาดาและประเทศออสเตรเลีย ผู้ให้บริการทางการเงินเชิงพาณิชย์ รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญด้านการให้บริการทางการเงินแก่ผู้มีรายได้น้อย มาบรรยายให้กับผู้แทนจากสถาบันการเงินและผู้เกี่ยวข้องกับระบบสถาบันการเงินในประเทศไทย โดย ธปท. ได้ระดมความเห็นเกี่ยวกับปัญหาในระบบสถาบันการเงินและแนวทางการพัฒนาระบบสถาบันการเงินไทย เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนพัฒนาฯ ต่อไป

- ในเดือนกุมภาพันธ์ 2545 ธปท. ได้จัดตั้ง กผส. ประกอบด้วยผู้แทนจากรัฐบาล หน่วยงานกำกับสถาบันการเงิน ผู้แทนจากภาคการเงิน ผู้แทนจากลูกค้าและประชาชน รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่ง กผส. ได้มีการประชุมระดมสมองในช่วงเดือน ก.พ. – เม.ย. 2545 โดยได้ตั้งสมมติฐานสำหรับปัญหาที่เกิดขึ้นในระบบสถาบันการเงินในเบื้องต้นว่ามีประชาชนบางกลุ่มที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองความต้องการบริการทางการเงินอย่างเพียงพอทั้งในเชิงปริมาณและในเชิงคุณภาพ และได้กำหนดวิสัยทัศน์ แนวทางการพัฒนาระบบสถาบันการเงินในเบื้องต้น และพิจารณาประเด็นสำคัญอื่นๆ เพื่อวางกรอบในการศึกษา กำหนดกลยุทธ์ และร่างแผนพัฒนาฯ ต่อไป นอกจากนี้ กผส. ยังดูแลและให้คำปรึกษากับคณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน. ให้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาฯ จนแล้วเสร็จ

ระยะที่ 2 ช่วงวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา (พฤษภาคม 2545 – มกราคม 2546)

ธปท. ทำการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาในรายละเอียด โดยได้จัดจ้างบริษัทวิจัยมาช่วยสำรวจความต้องการบริการทางการเงินของประชาชนและของธุรกิจเพื่อทดสอบสมมติฐานและยืนยันให้แน่ชัดว่าประชาชนกลุ่มใดบ้างที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองความต้องการบริการทางการเงินอย่างเพียงพอและมีสาเหตุมาจากอะไร รวมทั้งได้จัดจ้างบริษัทที่ปรึกษามาช่วยศึกษาฐานะ

โครงสร้าง แนวโน้มระบบการเงินไทยเปรียบเทียบกับระบบการเงินต่างประเทศ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประกอบการพิจารณากำหนดข้อเสนอแนะต่อไป

ระยะที่ 3 ช่วงกำหนดข้อเสนอแนะ (มกราคม 2546 – มิถุนายน 2546)

รพท. ร่างข้อเสนอแนะในการพัฒนาระบบสถาบันการเงินทั้งในรูปของกลยุทธ์และแผนการดำเนินการ และนำเสนอต่อ กผส. พิจารณา ซึ่งได้นำเสนอต่อกระทรวงการคลังเพื่อพิจารณาในเดือนมิถุนายน 2546 โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังให้ความเห็นชอบ และเสนอต่อคณะรัฐมนตรีแล้วเมื่อเดือนมกราคม 2547

3. แนวทางการพัฒนาระบบสถาบันการเงิน

ในการวางแผนพัฒนาฯ รพท. ได้ยึดถือวิสัยทัศน์ของระบบสถาบันการเงินไทยทั้ง 3 ประการเป็นหลัก และได้ทำการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาในระบบสถาบันการเงินในรายละเอียด ซึ่ง รพท. ได้นำผลการศึกษาวิเคราะห์ดังกล่าวไปใช้ประกอบการพิจารณากำหนดแนวทางและมาตรการในด้านต่างๆ เพื่อพัฒนาระบบสถาบันการเงิน สรุปได้ดังนี้

(1) มาตรการส่งเสริมการให้บริการทางการเงินอย่างทั่วถึง ดังนี้

(1.1) วางแนวทางส่งเสริมการให้บริการทางการเงินระดับรากหญ้าเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดโอกาสเข้ารับบริการทางการเงินของผู้มีรายได้น้อย โดยกระทรวงการคลังได้แต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมบริการทางการเงินระดับรากหญ้าขึ้น เพื่อให้การส่งเสริมบริการทางการเงินระดับรากหญ้าเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยจะพิจารณามอบหมายให้หน่วยงานที่เหมาะสมทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางเพื่อพัฒนาองค์กรการเงินชุมชนประเภทต่างๆ ดังต่อไปนี้

- ส่งเสริมศักยภาพองค์กรการเงินชุมชนในด้านต่างๆ เช่น การบริหารจัดการสินทรัพย์และหนี้สิน และทักษะเกี่ยวกับการธนาคาร (Banking Skill) และระบบงานต่างๆ เป็นต้น
- วางกรอบสร้างความมั่นคงระยะยาวสำหรับองค์กรการเงินชุมชนให้เหมาะสมกับระดับการพัฒนาของแต่ละองค์กร

(1.2) ขยายบทบาทธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ให้เป็นสถาบันการเงินเพื่อพัฒนาชนบท เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ประชาชน และชุมชนในชนบท ตลอดจนองค์กรอื่นๆ เช่น สหกรณ์ องค์กรปกครองท้องถิ่น กองทุนหมู่บ้าน และวิสาหกิจชุมชน เป็นต้น ขณะนี้ คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและ

สหกรณ์การเกษตร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เพื่อปรับบทบาทธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรให้เป็นธนาคารเพื่อพัฒนาชนบทที่กระทรวงการคลังเสนอแล้ว และขณะนี้อยู่ในขั้นการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(1.3) ส่งเสริมสถาบันการเงินให้บริการทางการเงินแก่ผู้มีรายได้น้อยเพิ่มขึ้น โดย ธปท. ได้จัดสัมมนาเพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจแก่สถาบันการเงินไปแล้วเมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2546 และจะจัดทำโครงการนำร่องร่วมกับธนาคารพาณิชย์ที่สนใจเพื่อพัฒนาศักยภาพ และ โครงสร้างพื้นฐานในการให้บริการแก่ผู้มีรายได้น้อยต่อไป

(2) มาตรการส่งเสริมประสิทธิภาพระบบสถาบันการเงิน

(2.1) จัดรูปแบบและบทบาทของสถาบันการเงินให้มีความชัดเจน ทั้งนี้ เพื่อให้ระบบสถาบันการเงินสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ดีขึ้น มีประสิทธิภาพมากขึ้น ลดความซ้ำซ้อนจากการมีสถาบันการเงินหลากหลายประเภทที่ให้บริการแบบเดียวกันแก่ลูกค้ากลุ่มเดียวกันในระบบ และสอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน รวมทั้งแนวโน้มในอนาคต ดังนี้

(2.1.1) จัดระเบียบสถาบันการเงินไทย โดยสถาบันการเงินไทยในระยะต่อไป จะมีเพียง 2 รูปแบบ คือ

ก. ธนาคารพาณิชย์ (ธพ.) สำหรับสถาบันการเงินที่มีความสามารถ และมีทุนเพียงพอ โดยธนาคารพาณิชย์ประเภทนี้จะสามารถให้บริการทางการเงินแก่ลูกค้าได้ทุกกลุ่มและทำธุรกรรมทางการเงินได้เกือบทุกประเภท ยกเว้นการออกกรมธรรม์ประกันภัยหรือประกันชีวิต การ Underwrite ตราสารทุน และการเป็นนายหน้าและผู้ค้าตราสารทุน ทั้งนี้ ธพ. จะต้องมีเงินกองทุนชั้นที่ 1 ไม่ต่ำกว่า 5,000 ล้านบาท

ข. ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย (ธย.) สำหรับสถาบันการเงินที่มีความสามารถ แต่มีเงินทุนน้อยกว่า ธนาคารพาณิชย์ประเภทนี้จะให้บริการทางการเงินแก่ประชาชนรายย่อยและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภายใต้เงื่อนไขด้านปริมาณการให้สินเชื่อต่อรายตามที่ ธปท. กำหนด สามารถทำธุรกรรมทางการเงินได้เกือบทุกประเภท แต่มีข้อยกเว้นเช่นเดียวกับ ธพ. ที่มีใช้ ธย. และยกเว้นธุรกิจเกี่ยวกับปัจจัยชำระเงินต่างประเทศ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับตราสารอนุพันธ์ เว้นแต่จะเป็นการป้องกันความเสี่ยงสำหรับตนเอง ทั้งนี้ ธย. จะต้องมีเงินกองทุนชั้นที่ 1 ไม่ต่ำกว่า 250 ล้านบาท

ในช่วง 1 - 3 ปีแรก จะให้เฉพาะบริษัทเงินทุนและบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ที่เปิดดำเนินการอยู่ในขณะนี้และมีคุณสมบัติเหมาะสม กล่าวคือ เป็นผู้ที่มีฐานะแข็งแรง มีความพร้อม และมีความสามารถในการประกอบธุรกิจ โดยจะต้องผ่านเกณฑ์การพิจารณา

เบื้องต้นทั้งในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ (ได้แก่ เกณฑ์คุณภาพการจัดการ เกณฑ์อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงถ่วงน้ำหนัก และเกณฑ์อัตราส่วนสินทรัพย์ค้ำประกันต่อสินทรัพย์รวม) สามารถยื่นขออนุญาตปรับสถานะเป็น ธพ. หรือ ธย. เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกันในการแข่งขันระหว่างสถาบันการเงินประเภทต่างๆ (Level playing field) โดยไม่ติดข้อจำกัดด้านขอบเขตการประกอบธุรกิจดังเช่นที่ผ่านมา โดยในกรณีที่ยื่นขอจัดตั้ง ธพ. ที่มีใช้ ธย. ผู้ยื่นคำขอจะต้องมีแผนที่จะควบรวมกับบริษัทเงินทุน/บริษัทเครดิตฟองซิเอร์อย่างน้อยอีก 1 แห่งด้วย

ภายหลัง 3 ปีแรกและภาวะเศรษฐกิจมีความเหมาะสม อาจเปิดโอกาสให้ ธย. ที่เปิดดำเนินการแล้วไม่ต่ำกว่า 3 ปี สามารถขอยกระดับเป็น ธพ. ซึ่งมีขอบเขตการประกอบธุรกิจกว้างกว่าได้เมื่อมีความพร้อม และอาจเปิดให้ผู้ลงทุนรายใหม่สามารถขออนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ได้เป็นลำดับต่อไป เพื่อส่งเสริมให้มีการแข่งขันในระบบสถาบันการเงิน อันจะช่วยกระตุ้นให้สถาบันการเงินพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการทางการเงิน

(2.1.2) จัดระเบียบสถาบันการเงินต่างประเทศ เปิดโอกาสให้สถาบันการเงินต่างประเทศมีบทบาทมากขึ้นเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ โดยกำหนดรูปแบบองค์กรที่เหมาะสม และจะให้ มีสถาบันการเงินต่างประเทศเพียง 2 รูปแบบ ได้แก่

ก. ธนาคารพาณิชย์ที่เป็นบริษัทลูกของธนาคารต่างประเทศ (Subsidiary) สามารถประกอบธุรกิจได้เหมือน ธพ. และสามารถขอเปิดสำนักงานสาขาได้ 1 สาขาในกรุงเทพฯ และเขตปริมณฑล และ 3 สาขา นอกกรุงเทพฯ และเขตปริมณฑล ทั้งนี้ ธนาคารพาณิชย์ประเภทนี้จะต้องมีทุนจดทะเบียนซึ่งชำระแล้วไม่ต่ำกว่า 4,000 ล้านบาท

ข. สาขาของธนาคารต่างประเทศ (Full Branch) สามารถประกอบธุรกิจได้เหมือน ธพ. แต่ไม่สามารถมีสำนักงานสาขาได้ โดยจะต้องมีเงินกองทุนไม่ต่ำกว่า 3,000 ล้านบาท

ในช่วง 1 – 3 ปีแรก จะเน้นการจัดระเบียบสถาบันการเงินต่างประเทศที่มีอยู่ในปัจจุบัน โดย

(1) สนับสนุนให้กิจการวิเทศธนกิจ (Stand-alone BIBF) ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมแปลงสภาพเป็น Full Branch หรือ Subsidiary พร้อมทั้งยกเลิกการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับธุรกรรม Out-in และคงเหลือเฉพาะสิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับธุรกรรม Out-out ที่ดำเนินการภายในสถาบันการเงิน

ทั้งนี้ ธนาคารต่างประเทศที่มี Stand-alone BIBF ซึ่งประสงค์จะยื่นขออนุญาตปรับสถานะเป็น Subsidiary จะต้องเป็นแกนในการควบรวมกับสถาบันการเงินอื่นอย่างน้อยอีก 1 แห่งด้วย นอกจากนี้ หากสำนักงานวิเทศธนกิจที่ขอปรับสถานะเป็น Full Branch

และได้รับอนุญาตให้ยกฐานะแล้ว และต่อมาประสงค์จะยื่นคำขอจัดตั้ง Subsidiary จะต้อง มีเงินกองทุนครบถ้วน และมีแผนการที่จะรับโอนกิจการของสถาบันการเงินไทย

(2) เปิดโอกาสให้สถาบันการเงินต่างประเทศมีบทบาทในการพัฒนาระบบสถาบันการเงินมากขึ้น โดยธนาคารต่างประเทศที่มี Full branch ในปัจจุบันสามารถขออนุญาตปรับสถานะเป็น Subsidiary

ภายหลัง 3 ปีแรกและภาวะเศรษฐกิจมีความเหมาะสม จะเปิดโอกาสให้ผู้ลงทุนต่างประเทศรายใหม่สามารถขออนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ได้ เพื่อส่งเสริมให้มีการแข่งขันในระบบสถาบันการเงิน อันจะช่วยกระตุ้นให้สถาบันการเงินพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการทางการเงิน

(2.1.3) นโยบายสถาบันการเงิน 1 รูปแบบ (One Presence)

กลุ่มธุรกิจการเงินในปัจจุบันมีสถาบันการเงินที่รับเงินฝากจากประชาชนหลายแห่ง อยู่ภายในกลุ่มธุรกิจเดียวกัน เนื่องจากขอบเขตการประกอบธุรกิจของสถาบันการเงินในปัจจุบันมีความแตกต่างกันตามประเภทของสถาบันการเงิน ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน และบริษัทเครดิตฟองซิเอร์

อย่างไรก็ดี เนื่องจากการจัดรูปแบบของสถาบันการเงินจะสามารถแก้ไขปัญห ความแตกต่างของขอบเขตการประกอบธุรกิจของสถาบันการเงินแต่ละประเภทข้างต้น กลุ่มธุรกิจการเงินแต่ละกลุ่มจึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้อง มีสถาบันการเงินหลายประเภทอยู่ภายในกลุ่มเดียวกัน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อระบบสถาบันการเงินตามแผนพัฒนาฯ นี้ จึงเห็นควรมีสถาบันการเงินที่รับเงินฝากจากประชาชนเพียง 1 รูปแบบ (One Presence) เท่านั้น เพื่อให้ได้รับประโยชน์จาก Economy of scale อย่างเต็มที่ และลดความซ้ำซ้อนในระบบสถาบันการเงิน

(2.1.4) การให้แรงจูงใจสำหรับการให้สินเชื่อแก่ประชาชนรายย่อยและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ให้แรงจูงใจสำหรับการให้สินเชื่อแก่ประชาชนรายย่อยและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยสินเชื่อที่มีลักษณะเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ ธปท. จะประกาศกำหนด ซึ่งมีน้ำหนักความเสี่ยงที่ลดลง เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะความเสี่ยงของสินเชื่อประเภท Retail Portfolio

(2.2) ให้มีกฎ ระเบียบที่ส่งเสริมประสิทธิภาพการดำเนินงานของสถาบันการเงิน ดังนี้

(2.2.1) ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการปรับปรุงประสิทธิภาพของสถาบันการเงิน ได้แก่

- ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานกำกับดูแลสถาบันการเงิน
- ปรับปรุงและแก้ไขปัญหาทางด้านข้อมูลเครดิตของ Credit Bureau
- ศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจาก Foreclosure Law และ Bankruptcy Law

(2.2.2) แก้ไขอุปสรรคต่อการควมรวมกันระหว่างสถาบันการเงินทางด้านภาษี

- ผ่อนปรนหลักเกณฑ์ทางด้านภาษีเพื่อส่งเสริมการควมรวมกันระหว่างสถาบันการเงิน ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้สถาบันการเงินได้ประโยชน์จากการประหยัดต่อขนาด (Economy of scale)

(2.2.3) การพิจารณาผ่อนปรนกฎเกณฑ์ที่ขัดขวางการพัฒนาประสิทธิภาพของสถาบันการเงิน ได้แก่

- ยกเลิกหลักเกณฑ์ที่กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ที่ต้องการเปิดสาขาในเขตที่มีธนาคารพาณิชย์หนาแน่นกระจายการเปิดสาขาออกไปยังเขตอำเภอรอบนอก
- ปรับเงื่อนไขเรื่องการปิดสาขาแห่งสุดท้ายในเขตอำเภอหนึ่ง ๆ ให้ยืดหยุ่นขึ้น โดยให้ธนาคารพาณิชย์เสนอช่องทางบริการทางการเงินทดแทน
- ยกเลิกเงื่อนไขที่กำหนดให้สาขาธนาคารพาณิชย์ในภูมิภาคต้องให้สินเชื่อในภูมิกาศนั้น ไม่นต่ำกว่า 60% ของเงินฝาก
- ผ่อนปรนการกำหนดจำนวนบุคลากรชาวต่างประเทศที่ปฏิบัติงานในธนาคารพาณิชย์ที่ ธปท. จะรับรองต่อกองตรวจคนเข้าเมือง
- ยกเลิกเงื่อนไขที่กำหนดให้สาขาธนาคารต่างประเทศให้สินเชื่อและประกอบธุรกิจในประเทศไทยไม่ต่ำกว่า 70% ของเงินฝากและเงินกู้ยืมในประเทศ

- ปรับกระบวนการพิจารณาอนุญาตให้สถาบันการเงินประกอบธุรกรรมใหม่ให้รวดเร็วยิ่งขึ้น โดยจะอนุญาตเป็นรายกลุ่มธุรกรรม (Product Group) แทนการอนุญาตเป็นรายธุรกรรม

(2.2.4) เสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สถาบันการเงิน ได้แก่

- ส่งเสริมการพัฒนาความสามารถด้านการบริหารความเสี่ยง
- ส่งเสริมหลักการธรรมาภิบาล
- ส่งเสริมให้สถาบันการเงินมีความยืดหยุ่นในการประกอบธุรกิจมากขึ้น โดยสถาบันการเงินสามารถเลือกที่จะมีโครงสร้างกลุ่มธุรกิจในรูปแบบ Bank-parent structure หรือ Holding company structure ก็ได้ และมีขอบเขตการประกอบธุรกิจที่กว้างขึ้น
- สนับสนุนให้สถาบันการเงินพิจารณา Alternative Business Model ที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงาน เช่น Outsourcing, Back-office sharing เป็นต้น

(2.2.5) ส่งเสริมให้กลไกตลาดทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่

- จัดให้มี Exit procedure ที่ชัดเจนเพื่อให้การแก้ไขปัญหาสถาบันการเงินที่ประสบปัญหาด้านสภาพคล่องหรือสถานะทางการเงินเป็นไปอย่างทันท่วงที
- พัฒนาตลาดทุนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เป็นทางเลือกหนึ่งในการระดมทุนที่สามารถเทียบเท่ากับการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินได้

(3) มาตรการดูแลผู้บริโภค

- ให้สถาบันการเงินแต่ละแห่งจัดให้มีกระบวนการร้องเรียนของผู้บริโภคอย่างชัดเจน
- ส่งเสริมให้มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบริการทางการเงินในลักษณะที่ง่ายต่อการเข้าใจและการเปรียบเทียบของผู้บริโภค
- ติดตามการเปิดเผยข้อมูลสถานะและผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินให้เป็นไปตาม International Standard

- พิจารณาระบบประกันเงินฝาก (Deposit Insurance Scheme) มาใช้ในประเทศไทย ในช่วงระยะเวลาที่เหมาะสม และการยกเลิกการประกันเงินฝากในลักษณะ Blanket guarantee

4. การบังคับใช้แผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน

ในส่วนของการส่งเสริมประสิทธิภาพระบบสถาบันการเงิน ด้านการจัดรูปแบบและบทบาทของสถาบันการเงิน กระทรวงการคลังจะมีการออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ ในรายละเอียดต่อไป ซึ่งภายหลังจากที่ประกาศกระทรวงการคลังฉบับดังกล่าวมีผลบังคับใช้แล้ว สถาบันการเงินที่ต้องการปรับสถานะสามารถยื่นคำขอมายัง ธปท. ได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในประกาศฯ สำหรับกลุ่มธุรกิจการเงินที่มีสถาบันการเงินที่รับเงินฝากจากประชาชนมากกว่า 1 แห่ง/รูปแบบภายในกลุ่มเดียวกัน จะต้องส่งแผนการดำเนินการตามนโยบาย One Presence มาให้ฝ่ายกำกับสถาบันการเงินและตรวจสอบสถาบันเฉพาะกิจ ธปท. พิจารณาด้วย

สำหรับมาตรการส่งเสริมประสิทธิภาพระบบสถาบันการเงิน ในส่วนของการให้มีกฎระเบียบที่ส่งเสริมประสิทธิภาพการดำเนินงานของสถาบันการเงิน มาตรการส่งเสริมการให้บริการทางการเงินอย่างทั่วถึง และมาตรการดูแลผู้บริโภค ธปท. ได้เริ่มดำเนินการไปบ้างแล้ว ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ ธปท. โดยตรง เช่น การออกแนวทางส่งเสริมหลักการธรรมาภิบาลในสถาบันการเงิน และการจัดสัมมนาแนวทางสนับสนุนการให้บริการทางการเงินแก่ผู้มีรายได้น้อย เป็นต้น และในส่วนที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นๆ เช่น การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานกำกับดูแลสถาบันการเงิน การประสานงานกับกระทรวงการคลังเรื่องภาษีจากการควบหรือรวมกิจการหรือรับโอนสินทรัพย์และหนี้สินของสถาบันการเงิน เป็นต้น ทั้งนี้ มาตรการดังกล่าวต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องต่อไป เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และวิสัยทัศน์ของระบบสถาบันการเงินที่กำหนดไว้

5. ผลกระทบของแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงินต่อประชาชนและต่อสถาบันการเงิน

(1) ผลกระทบต่อประชาชน

- ประชาชนจะได้รับบริการจากสถาบันการเงินที่ดีขึ้นทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพ อันเนื่องมาจากมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนต่างๆ ของทางการ

ในแง่ของปริมาณ ประชาชนทุกกลุ่มจะได้รับบริการทางการเงินพื้นฐานจาก ผู้ให้บริการทางการเงินที่เหมาะสมกับความต้องการอย่างเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่ม ผู้มีรายได้น้อยและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมซึ่งสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินที่จำเป็น ได้มากขึ้น ผ่านทางองค์กรการเงินชุมชนที่จะมีความเข้มแข็งมากขึ้น ธย. ซึ่งเน้นการให้บริการแก่ ลูกค้าย่อยนี้โดยเฉพาะ หรือจากธนาคารพาณิชย์ประเภทอื่นที่ประยุกต์ใช้หรือปรับเปลี่ยน Business Model ให้เหมาะสมกับการให้บริการทางการเงินแก่ลูกค้าย่อยดังกล่าว

ในแง่ของคุณภาพ ประชาชนจะได้รับบริการทางการเงินที่มีคุณภาพดีขึ้น ไม่ว่าจะเป็น ในด้านราคา ความหลากหลาย และคุณภาพการให้บริการอื่นๆ เพราะสถาบันการเงินมี การพัฒนาประสิทธิภาพในการให้บริการที่ดีขึ้น ทั้งนี้ เนื่องจากแรงผลักดันที่จะปรับปรุง ประสิทธิภาพการดำเนินการภายในสถาบันการเงินเอง ประกอบกับภาวะการแข่งขันที่สูงขึ้นจาก บทบาทสถาบันการเงินต่างประเทศที่เพิ่มขึ้นและการจะเปิดโอกาสให้มีผู้เล่นรายใหม่เข้ามาใน ระบบในอนาคต

- ประชาชนจะมีกลไกในการคุ้มครองสิทธิและความเป็นธรรมในการรับบริการ บริการทางการเงินของประชาชนที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งในแง่ของกระบวนการร้องเรียนที่เป็น รูปธรรม และการได้รับข้อมูลเกี่ยวกับบริการทางการเงินและฐานะความมั่นคงของสถาบันการเงิน อย่างเพียงพอ

(2) ผลกระทบต่อสถาบันการเงิน

- การจัดรูปแบบและบทบาทของสถาบันการเงินจะลดข้อจำกัดด้านขอบเขต การประกอบธุรกิจ เช่น

ในแง่ของสถาบันการเงินไทยบริษัทเงินทุน/บริษัทเครดิตฟองซิเออร์ที่เปิดดำเนินการ อยู่ในปัจจุบันและมีคุณสมบัติเหมาะสมสามารถขอยกระดับเป็น ธพ. ซึ่งสามารถประกอบธุรกรรม ทางการเงินได้เกือบทุกประเภท อันจะช่วยให้สถาบันการเงินที่ถูกจำกัดขอบเขตการประกอบธุรกิจ อยู่ในขณะนี้สามารถแข่งขันได้เท่าเทียมกับสถาบันการเงินอื่น

ในแง่ของสถาบันการเงินต่างประเทศ สถาบันการเงินที่เปิดดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน สามารถขอยกระดับเป็น Subsidiary ที่สามารถมีสาขาได้เพิ่มขึ้น

- การให้มีกฎระเบียบที่ส่งเสริมประสิทธิภาพการดำเนินงานของสถาบันการเงิน ทั้งในแง่ของการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สถาบันการเงิน การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานเพื่อ สนับสนุนการพัฒนาประสิทธิภาพของสถาบันการเงิน และการผ่อนปรนกฎเกณฑ์ที่ขัดขวางการ

พัฒนาประสิทธิภาพของสถาบันการเงิน จะช่วยส่งเสริมการพัฒนาประสิทธิภาพของระบบสถาบันการเงินเพื่อให้ตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ดีขึ้นและสามารถอยู่รอดได้ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ การส่งเสริมให้กลไกตลาดทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการเปิดโอกาสให้ผู้เล่นรายใหม่ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมสามารถเข้ามาในระบบได้ในอนาคต ผู้เล่นปัจจุบันสามารถแข่งขันได้อย่างเท่าเทียมกัน และผู้เล่นที่ไม่เข้มแข็งสามารถออกจากระบบได้โดยไม่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของระบบ รวมทั้ง มีบริการทางการเงินจากตลาดทุนที่สามารถใช้ทดแทนบริการทางการเงินจากสถาบันการเงินได้ดี จะส่งผลทำให้สภาวะการแข่งขันในระบบสถาบันการเงินมีแนวโน้มสูงขึ้น อันจะเป็นแรงผลักดันให้สถาบันการเงินต้องพัฒนาประสิทธิภาพและความสามารถในการแข่งขันอยู่ตลอดเวลา